

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра міжнародних відносин
Силабус вибіркового освітнього компоненту
«Дипломатія країн Сходу»

Обсяг	кредитів – 3, годин – 90
Семестр, навчання	рік Семестр 2-й
Дні, час, місце	Французький б-р, 24/26, за розкладом
Викладач	Глебов Віктор Вікторович, к. істор. н., доцент https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/interrelations/staff/447-glebov
Контактний телефон	+38 (067) 703 35 59. Viber +38(093) 849 57 54
E-mail	gamlet@te.net.ua ZOOM: Ідент.:995 98591463; К.д.:780235
Робоче місце	Кафедра міжнародних відносин, к. 32, Французький б-р, 24/26
Консультації	<i>Очні консультації:</i> Французький б-р, 24/26, к. 32, щотижнево за розкладом.

Комунікація зі студентами здійснюється через вказаний E-mail, ZOOM, Viber, та очні зустрічі на консультаціях.

Анотація вибіркового освітнього компоненту. Освітній компонент «Дипломатія країн Сходу» формує розуміння місця та ролі інститутів дипломатії держав Сходу, організації та національних особливостей і сучасних технологій дипломатичної служби, а також розуміння значення вивчення зарубіжних джерел та термінології які характеризують дипломатичну службу країн Глобального Півдня.

Предмет вивчення освітнього компонента «Дипломатія країн Сходу».

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце освітнього компоненту в освітній програмі):

Пререквізити– політична географія, політологія

Мета курсу: ознайомити здобувачів з цілями, механізмами та інструментами дипломатії та дипломатичної служби країн Сходу та Півдня в умовах змін, що відбуваються у світі, розглянути реакції держав Азії, АТР, АСЕАН, Близького та Середнього Сходу, Африки та Латинської Америки на російсько-українську війну та прогнози подальшого розвитку співробітництва України з країнами Глобального Півдня, сприяти формуванню у здобувачів професійних аналітичних навичок у сфері міжнародних відносин.

Завдання (навчальні цілі) освітнього компоненту: набуття здобувачами необхідних теоретичних і фактологічних знань щодо практики країн Глобального Півдня у сфері дипломатії, а також навичок із експертно-аналітичної роботи в цій галузі; ознайомлення здобувачів із ключовими тенденціями розвитку економічної, культурної та гуманітарної дипломатії країн Сходу та Півдня на глобальному та регіональному рівнях.

Очікувані результати – *Знати* та володіти знаннями про: основні поняття економічної, культурної та гуманітарної дипломатії, її цілі та засоби; моделі економічної, культурної та гуманітарної дипломатії провідних країн Сходу та Півдня; цілі, механізми, основні напрями та інструменти дипломатії.

Вміти: визначати цілі та завдання дипломатії відповідно до зовнішньополітичних пріоритетів країн Сходу; застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань, пов'язаних із здійсненням зовнішньополітичного курсу України щодо країн Глобального Півдня, зміцнення її авторитету та позицій у боротьбі проти російської агресії.

Отримати базові комунікативні навички: організувати та вести професійні дискусії у сфері дипломатії країн Сходу та її особливостей; демонструвати навички

комунікації з громадськістю з питань позиції країн Глобального Півдня щодо російсько-української війни.

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Форми і методи навчання

3 кредити, загальна кількість годин – 90, з них: для очної (денної) форми – 16 лекційних, 14 практичних, 60 годин на самостійну роботу; для заочної форми – 6 лекційних, 4 практичних, 80 годин на самостійну роботу.

Методи навчання під час викладання дисципліни:

Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій.

Наочні: у тому числі мультимедійні презентації, демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: рольові ігри; виконання індивідуальних завдань (підготовка та публічний захист рефератів).

Зміст освітнього компоненту

Змістовий модуль 1

Тема 1. Роль економічної, військової, культурної, наукової та гуманітарної дипломатії в дипломатичній практиці держав Сходу.

Поняття та особливості категорії «економічна дипломатія», «військова дипломатія», «культурна дипломатія», «наукова дипломатія», «гуманітарна дипломатія». Місце, роль і задачі галузевої дипломатії у забезпеченні зовнішньополітичної діяльності держав, захисту своїх інтересів та сприянню своїм політичним, економічним, культурним та науковим зв'язкам в умовах змін, що відбуваються у світі.

Тема 2. Інститути дипломатії Японії, Республіки Корея та Республіки Індія

Історія становлення, сучасна організація та національні особливості дипломатичної служби Японії, Республіки Корея, Республіки Індія. Особливості підготовки та ведення перемовин. Суттєве переосмислення ролі та місця дипломатичної служби в цих країнах в контексті російсько-української війни. Внесення коректив у зовнішньополітичні пріоритети. Прогнози подальшого розвитку співробітництва з Україною.

Тема 3. Інститути дипломатії КНР та КНДР та їх особливості. Дипломатія країн Центральної Азії

Деякі історичні особливості формування китайської дипломатії та дипломатії КНДР. Дипломатія «м'якої сили» та публічна дипломатія КНР. Як працюють китайські «стратегіми» при підготовці до перемовин. Дипломатія КНР та КНДР в контексті російсько-української війни: подібності та відмінності.

Дипломатичні аспекти багатовекторної політики Центральної Азії у XXI ст. Як Китай та Росія балансують у своєму впливі на Центральну Азію. Політика США в Центральній Азії. Дипломатична підтримка Узбекистану в проведенні ліберальних реформ. Форма дипломатичних заяв країн Центральної Азії щодо російсько-української війни та їх зміст.

Змістовий модуль 2

Тема 4. Інститути дипломатії Ісламської Республіки Іран. Формування і розвиток дипломатичної служби Турецької Республіки. Роль ісламського фактору.

Сучасна дипломатична служба Ісламської Республіки Іран. Модель та інновації. Основні підходи дипломатії ІРІ при підготовці до перемовин. Дипломатичні відносини з

мусульманськими країнами. Позиції Ісламської Республіки Іран щодо російсько-української війни.

Сучасні інститути дипломатії Турецької Республіки. Деякі сторінки історії діяльності Генерального консульства Турецької Республіки в м. Одесі та сучасність. Особливості розвитку публічної дипломатії Турецької Республіки. Досвід дипломатії Турецької Республіки при розгляді деяких регіональних конфліктів. Турецька Республіка як дипломатичний майданчик у перемовинах. Позиція щодо російсько-української війни.

Тема 5. Дипломатія арабських країн Магрібу та арабських держав Перської затоки та Держави Ізраїль.

Дипломатія арабських країн та юніоністська ідея. Ліга арабських держав. «Золоте правило» арабської дипломатії — приділяти першочергову увагу стосункам зі своїми «арабськими братами». Доларова дипломатія. Як працює дипломатія арабських країн та система ведення переговорів. Система підготовки арабських дипломатів, як свідчення їх високого професіоналізму. Організації «Ісламська Конференція» та її роль в дипломатичній практиці. Російсько-українська війна в оцінках дипломатії арабських країн: загальне та особливе.

Дипломатичний досвід Ради співробітництва арабських держав Перської затоки у процесах обговорення регіональних конфліктів. Відносини з США, Китаєм, ІРІ, Державою Ізраїль, Турецькою республікою на сучасному етапі. Можливості та перспективи для України.

Становлення дипломатії Держави Ізраїль та її особливості. Публічна дипломатія Ізраїлю: досвід для України. Діаспоральна дипломатія як одна з форм публічної дипломатії. Ізраїль у міжнародних організаціях. Дипломатія Держави Ізраїль у часи війни Росії проти України.

Змістовий модуль 3

Тема 6. Особливості дипломатії африканських держав

Дипломатія, як один з базових інструментів ведення зовнішньої політики та захисту національних інтересів країн Африки. Зростання рівня включеності країн Африки у сучасні міжнародні політичні процеси. Вплив африканських країн на формування політичного порядку денного в ході діяльності на засадах ротації в Раді Безпеки ООН. Інтенсифікація україно-африканських відносин як важливий напрямок зовнішньої політики. Реакція африканських країн на політику України як гаранта продовольчої безпеки, розширення політичної підтримки українських ініціатив в рамках діяльності ООН, нівелювання російського впливу на позицію африканських країн щодо війни в Україні.

Тема 7. Дипломатія країн Південної Америки.

Становлення дипломатії країн Південної Америки та її особливості. Започаткування Аргентиною та Бразилією колективного посередництва в міжнародних суперечках. Гаванська конвенція про дипломатичних чиновників. Роль держав континенту в розробці поняття дипломатичного притулку. Дипломатична академія Перу та інститут «Ріо Бранко» в Бразилії - головні ланки підготовки дипломатів для країн регіону. Глобалізм у підході до міжнародної проблематики. Організація Американських Держав.

Тема 8. Дипломатія Мексики та країн Карибського басейну.

«Доктрина Естради». Система підготовки дипломатів. Інститут імені Матіаса Ромеро. Доктринальна основа мексиканської дипломатії та її практична реалізація на сучасному етапі. Пріоритети зовнішньої політики у XXI ст. та дипломатичні підходи до їх реалізації. Основні підходи та принципи діяльності дипломатії країн Карибського басейну.

Перелік рекомендованої літератури

1. Бузаров А.І. Основні вектори зовнішньої політики Китаю у 2018 році. URL: <http://www.sinologist.com.ua/buzarov-osnovni-vektory-zovnishnoyi-polityky-kytayu-v-2018-r/> (дата звернення 25.06.2022)
2. Балануца О. О. Родзинки дипломатії: навчальний посібник Дніпро : Середняк Т. К., 2022. 148 с.
3. Вергун В.А. Економічна дипломатія. Навчальний посібник. – К., 2010. - 365 с
4. Гайдуков Ф., Борділовська О. Нове бачення нації в концепції «Індія – 2020». URL: http://www.ymv.kyvu.edu.ua/v/03/gaydukov_bordilovska.htm (дата звернення 25.06.2022)5.
5. Гуцал С.А. Публічна дипломатія як сучасний пріоритет зовнішньої політики держави / Національний інститут стратегічних досліджень при Президенті України. [Електронний ресурс]. – URL: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2010_3-16.pdf
6. Константинов В. Китай корегує зовнішню стратегію: що змінить проект "Один пояс, один шлях». URL: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/05/19/7065874/> (дата звернення 25.06.2022)
7. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Х. :Віват, 2020. 256 с.
8. Корсунський С. Як будувати відносини з країнами Азії. Економіка, дипломатія, культурні особливості. Х. :Віват, 2021. 288 с.
9. Кулінич М.Л. Міністерство закордонних справ України// Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. Редкол. Л. В. Губерський (голова) та ін. – К.:Знання України, 2004.
10. Лебідь О. Зовнішня політика КНР: курс на справжнє світове лідерство. URL: <http://www.bintel.com.ua/uk/article/vneshnjaja-politika-krn/>(дата звернення 25.06.2022).
11. Самойлова Л.І. Південно-Африканська Республіка: головні напрями внутрішнього та зовнішнього розвитку країни в умовах всебічної глобалізації. URL: http://www.nbu.gov.ua/UJRN/Nvdau_2014_21%281%29_18 (дата звернення 2.05.2022)
12. Удовік В. Зовнішня політика Японії на пострадянському просторі (1991-2016 рр.). Схід. № 5 (145). 2016. С.56-63. URL: http://www.nbu.gov.ua/UJRN/Skhid_2016_5_11 (дата звернення 25.06.2022)
13. Худолій А.О. Зовнішня політика Туреччини на Близькому Сході. Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса, Сер.:Політичні науки.2017. С.34-42. URL: <http://www.jvestnik-politology.donnu.edu.ua/article/view/5044> (дата звернення 15.03.2022)
14. Класрум Зовнішня політика і дипломатія країн Азії та Африки. <https://classroom.google.com/c/NTk0NjM5ODk4ODE4?cjc=4as4z7d>

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання виконання індивідуальних завдань (есе), захист результатів індивідуальних завдань.

Форми і методи підсумкового контролю: залік

Розподіл балів здобувачів вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота			Індивідуальне самостійне завдання	Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3			

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
5	5	5	5	5	5	5	25	40	100

Самостійна робота студентів.

№з/п	Назва тематика	Кількість годин
1	Роль економічної, військової, культурної, наукової та гуманітарної дипломатії в дипломатичній практиці держав Сходу.	6
2	Інститути дипломатії Японії, Республіки Корея та Республіки Індія	8
3	Інститути дипломатії КНР та КНДР та їх особливості. Дипломатія країн Центральної Азії	8
4	Інститути дипломатії Ісламської Республіки Іран. Формування і розвиток дипломатичної служби Турецької Республіки Роль ісламського фактору	8
5	Дипломатія арабських країн Магрибу та арабських держав Перської затоки та Дипломатія Держави Ізраїль	10
6	Особливості дипломатії африканських держав	6
7	Дипломатія країн Південної Америки	8
8	Дипломатія Мексики і країн Карибського басейну.	6
	Разом	60

Самостійна робота передбачає написання есе за змістом освітнього компоненту Тема есе обирається здобувачем самостійно на початку семестру та надсилається викладачу за місяць до початку атестації. (Форму захисту обговорюється додатково).

1.Наприклад: Напишіть есе на одну з тем: 1) Сформулюйте та запишіть власні цілі з вивчення дисципліни «Дипломатія країн Сходу». Визначте та зафіксуйте Ваші особисті контрольні точки для відстеження та корегування Вашої динаміки досягнення поставлених цілей.

2.Який шлях у дипломатії мене більше приваблює – робота в дипломатичній установі власної держави чи робота в міжнародній організації?

3. Якби я став/стала Міністром закордонних справ України, я би зробив/зробила наступні три речі...щодо покращення відносин з країнами Сходу.

4. Як би Ви презентували Україну студентам з країн Сходу? (Ваш вибір країни). Зробіть плакати, постери або інші візуальні матеріали

Загальні вимоги до написання есе: Обсяг 1–2 сторінки. Шрифт Times New Roman 14. Може містити фото, які мають бути підписані як рисунки. У тексті повинні бути посилання на них.Формат doc, docx або pdf. Наведена інформація повинна містити посилання на джерела (документи, дослідження, орієнтовно 3-4 посилання).

Критерії оцінювання

25 балів заслуговує студент, який дав вичерпні відповіді на всі запропоновані питання, показавши системні знання, вміння визначати певні тенденції розвитку зовнішньої політики країни та навички аналізу зарубіжних джерел.

ПОЛІТИКА ЩОДО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: визначена розкладом занять та сесії.

Політика щодо академічної доброчесності: можуть відніматися бали за прояви академічної не доброчесності, аж до незадовільної оцінки та повторного вивчення дисципліни.

Політика щодо відвідування та запізень: відвідування лекцій є добровільним, але неприпустимі пропуски семінарів без поважної причини, запізнення на заняття.

Мобільні пристрої: мають бути вимкнуті в аудиторії.